

Asia: VN/11315/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi veronkantolain sekä veronlisäyksestä ja viivekorosta annetun lain 5 b §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Verohallinto esittää hallituksen esitysluonnoksen johdosta lausuntonaan seuraavaa.

1 Yleistä

Verohallinto kannattaa esitystä. Esitysluonnos on laadittu valtiovarainministeriössä yhteistyössä Verohallinnon kanssa, ja siinä on otettu huomioon Verohallinnon mahdollisuudet toteuttaa veronkantolakiin sekä veronlisäyksestä ja viivekorosta annettuun lakiin ehdotetut muutokset.

Muutoksilla kehitetään veronkantomenettelyjä siltä osin kuin vuosina 2017–2019 uudistetun kantomenettelyn käytännöissä on havaittu ongelmia. Ehdotetuilla muutoksilla pyritään helpottamaan yritysten verojen maksamista sekä selkeyttämään veron maksujen ja palautusten käyttämistä. Erot eri verolajien maksujen käyttämisessä aiheuttavat nykyisellään epäselvyyttä verojen maksamiseen erityisesti useita verolajeja maksavilla verovelvollisilla. Kantomenettelyn aiempien uudistusten tavoitteiden mukainen palautusten ja maksujen joustava käyttäminen verojen suoritukseksi on paikoin verovelvollisen kannalta ennakoimatonta ja vaikeuttaa maksutilanteen seuraamista. Maksutilanteen selvittäminen aiheuttaa asiakkaille ylimääräistä hallinnollista taakkaa. Maksujen ja palautusten käsittely, ajantasaisen maksutilanteen selvittely ja viitevirheiden korjaaminen vie aikaa ja aiheuttaa kustannuksia sekä yrityksille, tilitoimistoille että Verohallinnolle.

Verohallinto pitää kannatettavina veronkantolain muutoksia, joilla mahdollistetaan verojen maksaminen yhtä viitenumeroa käyttäen ja maksun kohdistaminen kaikille verovelvollisen veroille. Tämä selkeyttää maksun käyttöjärjestystä ja vähentää viitevirheitä. Ehdotetuilla muutoksilla myös

vähennettäisiin veronpalautusten käyttötilanteita ja muutettaisiin veronpalautuksen käyttäminen vastaamaan paremmin verovelvollisten maksukäytäntöjä ja yritysten toimintatapoja.

2 Vaikutukset Verohallinnon toimintaan

Verohallinto viittaa Verohallinnolle lakimuutoksista aiheutuvien vaikutusten osalta esitysluonnoksen luvun 4.2.3 ensimmäisessä, toisessa ja kolmannessa kappaleessa tarkemmin kerrottuun.

Ehdotetut muutokset edellyttävät Verohallinnolta runsaasti ohjeistusta ja viestintää sekä toimeenpanon alkuvaiheessa panostuksia asiakasneuvontaan. Verohallinnon asiakkaita ovat käytännössä kaikki verovelvolliset ja yritysmuodot, mikä luo ratkaistavan haasteen myös kantomenettelyjen sekä OmaVeron kehittämislle siten, että menettelyt olisivat kaikille eri tavoin toimiville asiakkaille selkeitä ja palvelut vastaisivat kokonaisvaltaisesti asiakkaiden tarpeita. Ehdotetussa maksun kohdistamistavan muutoksessa toimeenpanon ratkaistavana on erityistarve uudelle eri verovelvollisryhmien erilaiselle maksamisen ohjeistukselle.

Lakiuudistusten myötä helpottuva verojen maksaminen ja yritysasiakkaiden selvittelytyön tarpeen väheneminen vähentää varsinkin pidemmällä tähtäimellä myös Verohallinnon neuvontatarvetta. Kantomenettelyä yhtenäistävät muutokset yksinkertaistavat samoin Verohallinnon järjestelmätoteutusta ja lisäävät järjestelmien kehittämismahdollisuuksia. Ehdotettujen muutosten tavoitteena on lisäksi lisätä Verohallinnon sähköisen asiointipalvelun käyttöä ja edistää digitaalista viranomaisviestintää, mikä aikaan saisi säästöjä postituskustannuksissa.

3 Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

Lait ehdotetaan tulevan voimaan pääosin marraskuussa 2025.

Ehdotettujen lainsäädäntömuutosten edellyttämät järjestelmämuutokset toteutetaan Verohallinnon tietojärjestelmän päivityksen yhteydessä marraskuussa 2025. Tietojärjestelmäpäivitys ajoittuu todennäköisesti ajankohdalle 15.-16.11.2025. Järjestelmäpäivityksen ajankohta varmistuu huhtikuun 2025 aikana, jolloin myös lainsäädäntömuutosten tarkka voimaantulopäivä voidaan tuosta näkökulmasta määrittää. Verohallinnon tietojärjestelmissä on päivityksen ajan käyttökatko, jonka aikana veronkantotoimenpiteitä ei tehdä.

Esitysluonnoksessa ehdotetaan vanhentuvan aiheettoman maksun palauttamista koskevan veronkantolain 20 §:n 2 momentin voimaantulon ajankohdaksi 1.1.2026. Verohallinto esittää, että myös ehdotetun veronkantolain 18 §:n 4 momentin voimaantulon ajankohdaksi muutettaisiin

1.1.2026. Voimaantuloajankohdan muutos mahdollistaisi sen, että Verohallinto toteuttaisi sekä vanhentuvien maksujen palauttamisen että maksun käytön vanhentuville saataville ensimmäisen kerran vuoden 2026 lopussa. Säännösten vaiheittaisella voimaantulolla turvattaisiin muutosten toimeenpanoa. Maksun käyttö vanhentumistilanteessa normaalista käyttöjärjestyksestä poiketen saattaisi myös aiheuttaa tarpeetonta sekaannusta uudistuksen ensikuukausina.

Veronlisäyksestä ja viivekorosta annetun lain 5 b §:ään ehdotetaan hallituksen esitysluonnoksessa muutosta, jonka mukaan viivästyskorko lasketaan maksun maksupäivään, kun maksu käytetään veron suorituksesi myöhemmin kuin maksupäivänä. Lain siirtymäsäännöksessä todetaan, että käytettäessä ennen lain voimaantuloa suoritettua maksua, sovelletaan viivästyskoron laskemiseen kuitenkin vanhoja lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. Siirtymäsäännös koskee käytännössä niin sanottuja odottavia maksuja kuten oma-aloitteisen veron maksua tai varainsiirtoveron maksua, joka voi olla maksettuna mutta vielä käyttämättä tai palauttamatta uuden lain voimaan tullessa.

Varainsiirtoveron odottavat maksut konvertoidaan Verohallinnon järjestelmäpäivityksen yhteydessä uudelleen siten, että ne voidaan käsitellä lain voimaantulon jälkeen uusien säännösten mukaisesti. Verohallinto ehdottaa, että veronlisäyksestä ja viivekorosta annetun lain voimaantulosäännöstä tarkennetaan esimerkiksi seuraavasti:

Viivästyskoron laskemiseen sovelletaan lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä, jos veron suorituksesi käytetään ennen lain voimaantuloa maksettua, muuta kuin varainsiirtoveron, maksua.

4 Lakia alemman asteinen sääntely

Verohallinto toteaa, että veronkantolaki sisältää useita Verohallinnon määräyksenantovaltuuksia erityisesti kantomenettelyjen teknisluonteisuudesta johtuen. Esitysluonnoksessa ei ehdoteta muutettavaksi voimassa olevia valtuussäännöksiä. Verohallinto antaisi voimassa olevien säännösten nojalla eräitä uusia jäljempänä kuvattuja määräyksiä maksujen käyttämisen selkeyttämiseksi.

Verohallinto antaisi veronkantolain 21 §:n nojalla sellaisia tarkempia määräyksiä maksun käyttöjärjestyksestä poikkeamisesta, joiden mukaan lain 18 §:ssä tarkoitettu maksun käyttäminen maksujärjestelyssä ja ulosotossa olevalle verolle vasta kun maksua palautetaan, koskisi kaikille veroille, oma-aloitteisille veroille sekä varainsiirtoverolle kohdistettuja maksuja. Tämä vastaisi Verohallinnon näkemyksen mukaan esityksen tavoitteita maksun käytön selkeyttämiseksi ja ennakoitavuuden lisäämiseksi siten, että maksu kohdistuisi ensisijaisesti uusien verovelvoitteiden suorituksesi.

Lisäksi Verohallinto antaisi tarkempia määräyksiä maksujen keskinäisestä käyttöjärjestyksestä veronkantolain 6 §:n 3 momentin nojalla. Määräyksiä annettaisiin siitä, että verolajikohtainen maksu

käytettäisiin veron suoritukseksi ennen kaikkien verojen suoritukseksi kohdistettua maksua, jos maksuilla olisi sama maksupäivä.

Kautto Markus

Verohallinto - Pääjohtaja Markku Heikura, ylitarkastaja Markus Kautto